

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „ИНДУСТРИАЛЕН БИЗНЕС И ЛОГИСТИКА“

Приета от ФС (протокол № 11/ 25. 04. 2024 г.)

Приета от КС (протокол № 9/ 16. 04. 2024 г.)

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(доц. д-р Денка Златева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „БИЗНЕС ДИАГНОСТИКА“

ЗА СПЕЦ: „Индустриален бизнес и предприемачество“; ОКС „бакалавър“ –
редовно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 4; СЕМЕСТЪР: 7

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 240 ч.; в т.ч. аудиторна 60 ч.

КРЕДИТИ: 8

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
т.ч.		
• ЛЕКЦИИ	30	2
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	180	-

Изготвили програмата:

1.
(Доц. д-р Иван Петров)

2.
(Доц. д-р Илиан Минков)

3.
(Гл. ас. д-р Влади Куршумов)

Ръководител катедра:
„Индустриален бизнес и логистика“ (Доц. д-р Пламен Павлов)

I. АНОТАЦИЯ

Учебната дисциплина „Бизнес диагностика“ е основополагаща за подготовката на специалисти с образователна и квалификационна степен „бакалавър“ в специалност „Индустиален бизнес и предприемачество“. Курсът на обучение има за цел запознаване на студентите с инструментариума за анализ на дейността на бизнес единицата и на тази основа - вземане на обосновани решения за нейното бъдещо развитие. Получените знания по дисциплината са естествено продължение и разширяване на знанията и уменията, получени по дисциплината „Бизнес планиране на предприятието“, чрез обогатяване на усвоения инструментариум за планиране на дейността с методи и показатели за нейната оценка. Дисциплината има връзка и с дисциплините „Финансово счетоводство“, „Мениджмънт“ и „Въведение в статистиката“, които са предпоставка за по-голяма дълбочина в разглежданите въпроси.

С изучаването на тази дисциплина студентите от специалността придобиват необходимите знания за:

- теоретико-методическите основи на анализа на дейността на предприятията;
- организацията и технологията на провеждане на диагностичния анализ;
- инструментариум за анализ на продажби, произведена продукция и използване на производствения капацитет;
- инструментариум за анализ на производствените и трудовите ресурси и степента им на използване;
- инструментариум за анализ на разходите и финансовото състояние на предприятието;
- техники за анализ на система от балансирани показатели за анализ на ефективността;
- анализ на риска от фалити.

Дисциплината „Бизнес диагностика“ формира умения за:

- разработване на стратегически и тактически анализи и използването им в управлението;
- ползване на финансовите отчети, оперативната счетоводна и статистическа отчетност за целите на анализа;
- обработване на информация и разкриване на тенденции и проблеми в дейността на предприятията;
- определяне на количественото влияние на факторите върху търсени резултативни показатели;
- определяне на изменението и динамиката на отчетните показатели спрямо базисни и планови величини;
- разкриване резерви за по-доброто използване на производствените фактори и от там – подобряване на ефективността от стопанската дейност на предприятието и др.

Натрупаните знания са основа за изучаване на широк кръг от икономически дисциплини в специалността – „Управление на иновации“, „Управление на инвестициите“, както и за разработване на курсови работи по „Спец семинар“, бакалавърски и магистърски дипломни работи.

Дисциплината „Бизнес диагностика“ развива следните ключови компетентности:

- математическа (диагностициране на състоянието, проблемите и перспективите на фирмата на основата на инструментариум от математиката и статистиката);
- цифрова – способност за работа със специализиран и универсален софтуер за бизнес анализи;
- предприемаческа – умения за аргументирани обосновки на стратегически и тактически решения.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
Тема 1. Обща характеристика на стопанската дейност в предприятието		2	2	
1.1	Същност, роля и задачи на икономическия анализ в предприятието			
1.2	Видове икономически анализ			
1.3.	Организация и етапи за провеждане на икономическия анализ			
Тема 2. Методи на икономически анализ		4	4	
2.1	Обща характеристика и класификация на методите за икономически анализ			
2.2.	Методи за определяне на количествено влияние на фактори			
2.3.	Методи за пирамидален анализ. Икономико-математически методи.			
Тема 3. Информационно осигуряване на анализа на стопанската дейност		2	2	
3.1	Същност и съдържание на годишните финансови отчети на предприятията и докладите за дейността			
3.2	Същност и съдържание на годишните статистически отчети за дейността на предприятията			
3.3	Статистически публикации и възможностите им за целите на анализа			
Тема 4. Анализ на продажбите и производствената програма на предприятието		4	4	
4.1	Основни направления на анализа на производствената програма			
4.2	Анализ на обема на производството и продажбите, асортимента и асортиментната структура			
4.3	Анализ на ритмичността на производството			
4.4	Анализ на качеството и конкурентоспособността			
Тема 5. Фирмена диагностика и анализ на производствения капацитет на предприятието		3	3	
5.1	Основни направления на фирмената диагностика и анализ на производствения капацитет			
5.2	Анализ на екстензивното използване на производствените мощности			
5.3	Анализ на интензивното използване на производствените мощности			
5.4	Анализ на интегралното използване на производствените мощности. Критерии за предпочитание на оптимална мощност			
5.5	Разкриване на резерви за повишаване на използването на производствените мощности			

Тема 6. Анализ на използването на материално-енергийните ресурси и на материално-техническото снабдяване		3	3	
6.1	Основни направления на анализа			
6.2	Анализ на обезпечеността на предприятието с материални ресурси			
6.3	Анализ на използването и на ефективността от използването на материалните ресурси			
6.4.	Анализ на снабдяването и влиянието му върху резултатите от дейността на предприятието			
Тема 7. Анализ на труда и работната заплата в предприятието		3	3	
7.1	Задачи и основни направления на анализа			
7.2	Анализ на числеността и използването на работната сила			
7.3	Анализ на производителността на труда и факторите, влияещи върху нея			
7.4	Анализ на средствата за работа заплата и на средната работна заплата.			
Тема 8. Анализ на себестойността на продукцията в предприятието		3	3	
8.1	Задачи и основни направления на анализа			
8.2.	Обща оценка на изменението на себестойността и количествено влияние на факторите			
8.3	Анализ на равнището и динамиката на себестойността на 100 лв. продукция			
8.4	Анализ на разходите по елементи, статии и по видове дейности			
8.5	Анализ на разходите за материали, заплати, амортизации, видове изделия, за брак, на комплексните разходи			
Тема 9. Анализ на финансовото състояние на предприятието (обща оценка)		3	3	
9.1	Задачи и основни направления на анализа. Обща оценка на финансовото състояние			
9.2	Анализ на приходите, разходите и финансовия резултат. Количествено влияние на факторите			
0.3	Анализ на активите, капитала и пасивите			
9.4	Анализ на паричния поток			
Тема 10. Анализ на финансовото състояние на предприятието (финансови коефициенти)		3	3	
10.1	Показатели за ликвидност и обръщаемост			
10.2	Показатели за задлъжнялост и платежоспособност			
10.3	Показатели за ефективност и възвръщаемост			
		Общо:	30	30

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА¹	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1	Индивидуално задание – Количествен факторен анализ	1	30
1.2	Индивидуално задание – Финансов анализ на дейността на конкретно публично предприятие (на основа на електронна таблица)	1	60
1.3	Контролна (тест и задачи)	2	40
Общо за семестриален контрол:		4	130
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1	Изпит (тест)	1	20
2.2	Изпит (работа върху казуси)	1	30
Общо за сесиен контрол:		2	50
Общо за всички форми на контрол:		6	180

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Ненов, Т. Планиране и анализ на индустриалното предприятие. Университетско издателство на ИУ, Варна, 2012.
2. Петров, Ив. и Минков, И., Планиране и анализ на индустриалното предприятие, ръководство за упражнения, Издателство “Наука и икономика” към ИУ Варна, 2005

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Електронни учебни материали по дисциплината „Бизнес диагностика“, качени в Платформата за електронно и дистанционно обучение на ИУ – Варна
2. Видео лекции по дисциплината <https://www.youtube.com/@IvanPetrov UE Varna>
3. Костова, Н. Финансово-счетоводен анализ. Варна, Бизнес практика Актив, 2019
4. Тимчев, М. Финансово-стопански анализ. София, Нова звезда, 2011.
5. Тодоров, Л. Рентабилност и бизнес риск. Модели и методи за анализ. София, Тракия -М., 2003
6. Чуков, К., Иванова, Р., Финансово-стопански анализ на предприятието, София, УНСС, 2011

¹ При дисциплини, които завършват с текуща оценка се попълва само т. 1 Семестриално оценяване, съгласно чл.21, ал. 2 от Правилника за оценяване на знанията, уменията и компетентностите на студентите в Икономически университет – Варна.